

P R E S U D A

Trgovački sud u Rijeci, po sucu pojedincu Nikolini Mišković, na temelju prijedloga sudske savjetnice Mirte Dremil Štefančić, u pravnoj stvari prvotuzitelja - protutuženika BAREDINE d.o.o. Rovinj, A. Motovuljana 15 i drugotuzitelja - protutuženika DAVOR FABRIS iz Kringe, Danijeli bb, koje (oboje) zastupa punomoćnik Dubravko Milanović odvjetnik iz Rovinja, Driovier 31/II, protiv tuženika - protutužitelja ORTIS COMMERCE d.o.o. Čavle, Kikovica bb, radi utvrđenja i isplate, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene 17. travnja 2012. godine, u prisutnosti punomoćnika stranaka, na ročištu za objavu presude 2. svibnja 2012. godine,

p r e s u d i o j e

I. Prihvaća se tužbeni zahtjev koji glasi:

" Nalaže se tuženiku da drugotuzitelju Davoru Fabris iz Kringe, izda brisovno očitovanje za k.č.4275/2 upisane u z.k.ul. 1133 k.o. Kringa, na način da se briše zabilježba odnosno predbilježba u zemljišnoj knjizi da je prijenos prava vlasništva na toj nekretnini sa imena Fabris Davora na ime tuženika Ortis commerce d.o.o.Čavle obavljen radi osiguranja potraživanja iz čl. 4. i 5 Ugovora o najmu i sporazumu o osiguranju potraživanja broj 132/01 od 27. rujna 2001. godine, a koji je upis proveden u predmetu Općinskog suda u Pazinu, poslovni broj Z-1042/01. Ukoliko tuženik u roku od 15 dana ne izda brisovno očitovanje isto će zamijeniti ova presuda".

II. Prihvaća se tužbeni zahtjev koji glasi:

" Nalaže se tuženiku da plati prvotuzitelju Baredine d.o.o. Rovinj, novčani iznos od 43.493,77 kn, sa zakonskim zateznim kamatama koje teku na iznos od
- 23.493,77 kn od 16. studenoga 2007. godine do isplate i
- 20.000,00 kn od 3. prosinca 2007. godine do isplate i to zakonsku zateznu kamatu u smislu odredbe čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate do 1. prosinca 2007. godine, a od 1.siječnja 2008. godine do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za 8% - tnih poena".

III. Prihvaća se tužbeni zahtjev koji glasi:

" Nalaže se tuženiku da prvotuzitelju vrati bianco zadužnicu do 500.000,00 kn koja je izdana 30. kolovoza 2007. godine i ovjerena kod javnog bilježnika Marije Blečić iz Pazina, istoga dana pod br. Ov-7059/07, te se zabranjuje tuženiku da ovu zadužnicu preda na naplatu banci".

IV. Odbija se preostali dio tužbenog zahtjeva koji glasi:

" Utvrđuje se da je prvo tužitelj, društvo Baredine d.o.o. iz Rovinja stekao pravo vlasništva na cestovnom vozilu kombinirka CAT 438 B, br. šasije 3KK01415 sa dvije grabilice od 300 mm i 600 mm i hidrauličnim čekićem K270 br. 2719, pa se tuženiku nalaže da tužitelju preda sve valjane isprave podobne da tužitelj to vozilo registrira na svoje ime i u svoje vlasništvo, jer će u suprotnom te isprave zamijeniti ova presuda, u roku od 15 dana."

V. Odbija se preostali dio tužbenog zahtjeva kojim se nalaže tuženiku da plati prvo tužitelju Baredine d.o.o. Rovinj novčani iznos od 82.630,20 kn s pripadajućim kamatama koje teku na taj iznos od

- 940,08 kn od 15. listopada 2001. godine do isplate
- 1.147,22 kn od 25. veljače 2003. godine do isplate
- 1.306,08 kn od 25. veljače 2004. godine do isplate
- 1.621,87 kn od 20. svibnja 2005. godine do isplate
- 1.621,87 kn od 10. ožujka 2006. godine do isplate
- 13.408,95 kn od 15. kolovoza 2006. godine do isplate
- 62.584,22 kn od 16. studenoga 2007. godine do isplate,

i to zakonsku zateznu kamatu u smislu odredbe čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate do 13. prosinca 2007. godine a od 1. siječnja 2008. godine do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope HNB koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za 8% tih poena.

IV. Prihvaća se protutužbeni zahtjev koji glasi:

" Nalaže se prvo tužitelju- protutuženiku da vrati na skladište tuženiku protutužitelju rabljeni stroj kombinirka CAT 438 šasija 3KK01415 sa dvije grabilice od 300 mm i 600 mm i hidrauličkim čekićem K270 br. 2719, u roku od 8 dana".

VII. Odbija se protutužbeni zahtjev kojim se tužiteljima-protutuženicima nalaže da plate tuženiku – protutužitelju iznos od 116.992,92 kn na koji teku na ime zakašnjenja zatezne kamate po stopi od 1,25 % mjesečno i dodatnih 1,75% mjesečno za štetu koju vjerovnik trpi zbog zakašnjenja kao razliku do potpune naknade štete a koje kamate i šteta teku od 4. prosinca 2007. godine do isplate u roku od 8 dana.

VIII. Odbija se protutužbeni zahtjev kojim se tuženiku nalaže da plati tužitelju iznos od 4.997,85 kn, sa zakonskim zateznim kamatama koje teku na iznos od

- 2.318,00 kn od 1. veljače 2008. godine do isplate
- 2.689,85 kn od 5. srpnja 2008. godine do isplate, u roku od 8 dana.

IX. Odbija se protutužbeni zahtjev kojim se tužiteljima – protutuženicima nalaže da plate tuženiku – protutužitelju obroke mjesečne najamnine u iznosu od 7.672,00 kn uvećano za PDV, svaki sa datumom dospijeca pojedinog obroka najamnine svakog petnaestog u mjesecu i to počevši od 15. rujna 2007. godine pa nadalje sve do povratka stroja na skladište tžitelja, skupa sa zakonskom

zateznom kamatom od 1,25% mjesečno i dodatnih 1,75% mjesečno za štetu koju tuženik-protutužitelj trpi zbog zakašnjenja kao razliku do potpune naknade štete počevši od dana dospijeća pojedinog obroka najamnine do isplate, u roku od 8 dana.

X. Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Obrazloženje

Prvo i drugotužitelji – protutuženici (u daljnjem tekstu: prvo i drugotužitelj) su tužbom od 16. svibnja 2008. godine tvrdili da je 27. rujna 2001. godine između tužiteljevog pravnog prednika – obrta Teing, u vlasništvu drugo tužitelja i tuženika, zaključen Ugovor o najmu i sporazum o osiguranju potraživanja br. 132/01 (dalje: osnovni Ugovor), kojim se tuženik – protutužitelj (u daljnjem tekstu: tuženik) kao najmodavac obvezao iznajmiti rabljeni stroj KOMBINIRKA CAT 438 B, broj šasije 3KK01415 sa dvije grabilice od 200 i 5600 mm i hidrauličnim čekičem H 270 broj 2719. Tim je Ugovorom pravni prednik tužitelja preuzeo obvezu isplaćivati navedeni stroj u 58 jednakih uzastopnih obroka s time da nakon otplate tih obroka ima prvenstveno pravo kupnje stroja uplatom još dva obroka odjednom. Istim je Ugovorom radi osiguranja tražbine tuženika, drugotužitelj prenio u fiducijarno vlasništvo tuženika nekretninu upisanu u kčbr. 4275/2 upisanu u z.k.ul. 1133, k.o. Kringa pred Općinskom sudu u Pazinu. Naveo je kako je 22. siječnja 2003. godine između tuženika i obrta Teing zaključen Ugovor o priznavanju duga, pristupanju dugu, i ugovor o jamstvu kojim se od strane tuženika određuje dospjeli dug i kojim se određuje dospjeli dug i kojim se zaključuje pristup kao novog jamca- platca Zorana Fabrisa (drugo tužitelj). Naknadno, 19. siječnja 2004. godine tuženik sa tužiteljem sklapa Ugovor o pristupanju dugu, ugovor o jamstvu i ugovor o asignaciji duga, a istoga dana sklapa se još jedan ugovor, i to Ugovor o pristupanju dospjelom dugu, novom planu otplate, ugovor o jamstvu i asignaciji duga. Tim Ugovorima sve obveze po osnovnom Ugovoru preuzima prvotužitelj, društvo BAREDINE d.o.o., a kao jamci platci se pojavljuju Davor Fabris, Zoran Fabris, i društvo TRIDENT d.o.o. Umag. Novim Ugovorima ne mijenjaju se odredbe osnovnog Ugovora (visina rate, uvjeta, rokova i zatezne kamate). Iako se osnovni Ugovor zove Ugovor o najmu, iz njegovog sadržaja proizlazi da se radi o kupoprodaji s obročnim otplatama cijene, te da je to prividan ugovor i bez učinka među ugovornim strankama. Prividnost se očituje u čl. 3. istog Ugovora, prema kojem se isti sklapa na rok od minimalno 59 mjeseci, a umutar kojeg roka se najmoprimac odriče prava povrata stroja. Mišljenja je da ta odredba prikriva obročnu otplatu kupoprodajne cijene. Prema čl. 5. i 6. Ugovora, isplata se vrši u 58 obroka, nakon čega najmoprimac ima pravo prvenstvene kupnje po cijeni od daljnjih 15.344,00 kn. Time najmoprimac postaje formalni vlasnik stvari. Ujedno je u tom smislu ukazao na odredbu čl. 550. st. 1. ZOO-a. Naveo je da je tim pravnom poslovima propisana nezakonita zatezna kamata od 36% godišnje, u slučaju zakašnjenja sa uplatom pojedinog obroka. Tužitelj je istekom završnog roka otplate u cijelosti izvršio svoju obvezu, ali mu tuženik odbija izdati valjanu ispravu za formalni prijenos prava vlasništva na stroju. Ispunjenjem ugovorne obveze tužitelja kao dužnika, prestaju i gase se sporedna prava (čl. 295. ZOO). Činjenica da je tužitelj u cijelosti izvršio svoju ugovornu obvezu proizlazi iz nalaza i mišljenja vještaka financijske struke Bojane Galinec iz Pule od 22. ožujka 2008. godine. Naveo je da tuženik zbog nezakonitog obračuna odbija izvršiti prijenos prava vlasništva na stroju, te inzistira na daljnjim uplatama (iznos od

115.000,00 kn od 16. studenog 2007. godine, 20.000,00 kn 3. prosinca 2007. godine, pa se ukupni dug preplaćuje za iznos od 165.084,55 kn).

Tužitelj je u spis dostavio Ugovor o najmu i sporazum o osiguranju potraživanja od 27. rujna 2001. godine, Ugovor o priznavanju duga, pristupanju dugu u ugovor o jamstvu od 22. siječnja 2003., Ugovor o dospjelom dugu, novom planu otplate, ugovor o jamstvu i asignaciji duga od 19. siječnja 2004., Ugovor o pristupanju dugu, ugovor o jamstvu i ugovor o asignaciji duga od 19. siječnja 2004. godine, nalaz i mišljenje vještaka Bojane Galinec, tuženikove opomene, bjanko zadužnicu.

U odgovoru na tužbu, tuženik je istaknuo da tužitelji 15. kolovoza 2006. godine nisu platili navedeni dug. Osim toga, osporio je aktivnu legitimaciju prvotužitelja, jer on na temelju postojećih ugovora nije najmoprimac. Osporio je i stvarnu i mjesnu nadležnost Trgovačkog suda u Rijeci.

U daljnjem tijeku postupka tužitelji su u ustrajali kod tužbe i tužbenog zahtjeva. Pojasnili su da se točka 1. i 3. tužbenog zahtjeva odnose na prvotužitelja, a točka 2. na drugotužitelja, te su u tom smislu precizirali tužbeni zahtjev. Osporili su prigovor promašene aktivne legitimacije prvotužitelja činjenicom da je prvotužitelj u cijelosti preuzeo sva prava i obveze dotadašnjeg dužnika ugovorom od 19. siječnja 2004. godine, koji je solemniziran kod javnog bilježnika. Osporili su i prigovor nenadležnosti Trgovačkog sud u Rijeci tvrdnjom da je spor nastao iz obveznog pravnog odnosa, a da je predmetna nekretnina bila predmet osiguranja tuženikove tražbine. Naveli su da upis u zemljišnim knjigama opterećuje nekretninu koja je dana kao sredstvo osiguranja, pa da tužitelj s pravom zahtjeva izdavanje brisovnog očitovanja. Dopunili su tužbeni zahtjev dodavši točku 4. Dodali su da je Ugovor od 19. siječnja 2004. godine sklopljen sa prvotužiteljem umjesto društva TEING koje se trebalo zatvoriti, a ne sa prvotužiteljem kao sa novim dužnikom. Dodali su kako nije dvojbeno da je prvotužitelj aktivno legitimiran, budući da je preuzeo dug zajedno sa svim sporednim pravima i obvezama, prigovorima spram vjerovnika od prijašnjeg dužnika obrta TEING, koji se pak oslobodio od te obveze. Naveli su da je tuženik u ugovorima propisao protuzakonitu zateznu kamatu u visini od 3% mjesečno u slučaju zakašnjenja. Da se radi upravo o zakonitoj zateznoj kamati razvidno je i iz drugih isprava. Naime, iz opomene od 22. siječnja 2003. godine tuženik je prikazao obračun kamata po stopi od 24% dok u opomeni od 15. siječnja 2004. godine je obračunao kamatu po stopi od 36% godišnje. Na kraju obje opomene upozorava da se u slučaju daljnjeg zakašnjenja plaća kamata na navedeni dug od 3% mjesečno. U odnosu na tužiteljevu izjavu od 30. kolovoza 2007. godine, kojom je navodno priznao dug, naveli su da je taj dug prividan kao što je prividan i pravni posao odnosno pravno nevaljan odnosno nepostojeći posao. U cijelosti su osporili protutužbeni zahtjev budući da je isti bez ikakvog pravnog osnova u cijelosti neosnovan. Tužitelji su smatrali da su ispunjenje ugovorne obveze na način da je u roku isplaćena ukupna vrijednost stroja; činjenica da su se 15. kolovoza 2006. godine ispunili uvjeti iz čl. 6. osnovnog ugovora, u smislu da je tuženik bio dužan izdati valjanu ispravu za prijenos prava vlasništva na stroju; činjenicu da je tuženik na dan 15. kolovoza 2006. godine i kasnijim naplatama sa računa tužitelja stekao novčane iznose naplaćene nakon 15. kolovoza 2006. godine sa ili bez osnove; te činjenicu da je tuženik obračunavao i naplaćivao kamatu od 3% mjesečno na protupravan način. Naveli su da tuženikov prijedlog da se suoče vještaci Ivica Barić i Dalida Juretić Fak nije procesno dopušten budući da je Dalida Juretić Fak osoba koju je tuženik angažirao privatno izvan ovog postupka. Nije se protivio nalazu i mišljenju Ivice Barića navodeći da se njegov nalaz i mišljenje temelji na primjeni materijalno pravnih propisa glede obračuna zatezne kamate a da u odnosu na tuženika nije nastala nikakva šteta koju on potražuje u svojoj protutužbi.

Tužitelji su u spis dostavili tuženikove opomene, te račune.

U daljnjem tijeku postupka tuženik je u cijelosti ustrajao kod odgovora na tužbu. Protivio se preinaci tužbenog zahtjeva kako je to precizirao tužitelj na ročištu od 16. srpnja 2008. godine. Naveo je da nisu ispunjeni uvjeti za povrat bianco zadužnice, budući da tužitelji još uvijek duguju tuženiku s osnova ugovora o najmu i kasnijeg ugovora pa bi se u slučaju vraćanja zadužnice otežao položaj tuženika. Smatra da je tužitelj Ugovorom od 19. siječnja 2004. godine samo pristupio dugu pored postojećeg dužnika, ali nije preuzeo sva prava i obveze kao u slučaju prijenosa ugovora. Smatra da nisu ispunjene pretpostavke za prijenos prava vlasništva pokretnine. Prema mišljenju tuženika iz vještačkog nalaza ne može se dokazati da je tužitelj uredno platio sve obroke, budući da se u nalazu i mišljenju od 2. lipnja 2009. godine navodi da vještak nije raspolagao svom potrebnom dokumentacijom. Pojasnio je kako su uvjeti za stjecanje vlasništva na stroju uredno plaćanje obroka, a što tužitelji nisu izvršavali, kao ni plaćanje dodatnih 15.344,00 kn najkasnije do 15. kolovoza 2006. godine. Osorio je navode tužitelja da predmetni ugovori imaju karakteristike ugovora o prodaji s obročnom otplatom, budući da nema kupoprodajne cijene a niti je sklopljen ugovor o kupoprodaji. Osim toga i tužiteljima je jasno da se radi o najmu, a to proizlazi i iz njihovog ponašanja prema kojima ne reklamiraju račune koje im je tuženik ispostavio za plaćanje najamnine; samovoljno vrše plaćanja i nakon 15. kolovoza 2008. godine, nikada do podnošenja tužbe nisu tražili prijenos prava vlasništva nad strojem; dopisom od 7. ožujka 2002. godine naveli su da nisu u mogućnosti redovito plaćati rate najma stroja i sl. Tužitelji navodi da se radi o prividnom ugovoru o najmu neosnovani su u cijelosti. Tu činjenicu obrazložio je odredbama Zakona o obveznim odnosima (čl. 595. do 597.). Osorio je da se u konkretnom slučaju radi o preuzimanju duga od strane prvo tužitelja, već ustraje kod navoda da se radi o pristupanju dugu (čl. 451. i 446. ZOO-a). Ujedno je osorio da je dužan platiti troškove osiguranja stroja odnosno registracije. Naveo je da su tužitelji bili u kontinuiranom zakašnjenju.

Tuženik je u svojoj protutužbi naveo da tužitelji nisu ispunili svoje ugovorne obveze pa je stoga zatražio isplatu iznosa od 116.792,91 kn za štetu koju kao vjerovnik trpi zbog zakašnjenja, i to kao razliku do potpune naknade štete s pripadajućim kamatama, te isplatu iznosa od 4.449,75 kn s pripadajućim kamatama. Tuženik je zatražio i isplatu obroka mjesečne najamnine u iznosu od 7.672,00 kn s PDV-om s pripadajućim kamatama kao da mu prvotuzitelj vrati na skladište rabljeni stroj kombinirku CAT 438 CW s dvije grabilice od 300 i 600 mm i novim hidrauličkim čekićem H270 br.2719 u roku od 8 dana.

Tuženik je spis dostavio sudsku praksu, račune, izvatke iz financijske institucije, tužiteljev dopis od 30. kolovoza 2007. godine, opomene, bianco zadužnicu.

Na ročištu održanom 16. srpnja 2008. godine dopuštena je preinaka tužbe na način kako su to tužitelji istakli na ročištu od 16. srpnja 2008. godine. Tuženik se međutim nije protivio preinaci tužbe na način kako su to tužitelji istaknuli podneskom od 1. ožujka 2010. godine.

Sud je proveo dokaz uvidom u dokumentaciju u spisu te saslušanjem svjedoka Zorana Fabrisa i drugo tužitelja o čemu će biti više riječi u nastavku obrazloženja presude. Ali, sud nije proveo dokaz saslušanjem tuženikovog zastupnika po zakonu, budući da, iako uredno pozvan bez opravdanog razloga nije pristupio na ročište na kojem je trebao biti saslušan. Tuženik je proveo i dokaz

vještačenjem po vještaka u financijsko knjigovodstvene struke. O svim dokazima će biti više riječi u nastavku obrazloženja presude.

Na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, kao i na temelju rezultata cjelokupnog raspravljanja, sud je utvrdio da tužbeni zahtjev kojim tužitelji traže utvrđenje stjecanja prava vlasništva na pokretnini i isplatu djelomično osnovan, te da je protutužbeni zahtjev kojim tuženik traži isplatu i povrat pokretnine, također djelomično osnovan.

Vezano za tužbeni zahtjev tužitelja:

Tužitelji preinačenim tužbenim zahtjevom od 1. ožujka 2010. godine traže da se utvrdi da je prvotužitelj stekao pravo vlasništva na cestovnom vozilu (kombinirka CAT 438B, br. šasije 3KK01415, sa dvije grabilice od 300 mm i 600 mm i hidrauličnim čekičem K 270 br. 2719), kao i da mu tuženik preda valjane isprave za registraciju istog; izdavanje brisovnog očitovanja drugotužitelju za k.č.br. 4275/2 upisane u z.k.ul. 1133 k.o. Kringa; isplatu iznosa od 126.124,06 kn s pripadajućim kamatama i iznosa od 20.000,00 kn sa pripadajućim kamatama, prvotužitelju; te povrat bianco zadužnice prvotužitelju.

Nesporno je da je tuženik kao najmodavac s Davorom Fabrisom, vl. obrta TEING iz Tinjana - kao najmoprimcem, te drugotužiteljem i Fabris Leonidom iz Tinjana - kao jamcima platcima, sklopilo Ugovor o najmu i sporazum o osiguranju potraživanja broj 132/2011 od 27. rujna 2001. godine (list 10 do 14 spisa). Na temelju tog ugovora tuženik je predao obrtu Davoru Fabrisu vl. obrta TEING u najam stroj (kombinirka CAT 438 B sa dvije grabilice od 300 i 600 mm i novim hidrauličkim čekičem K 270 broj 2719). Člankom 3. regulirano je da se Ugovor zaključuje na rok od minimalno 59 mjeseci, počevši od 27. rujna 2001. godine, a člankom 5. regulirano je plaćanje najamnine sukladno čemu je najmoprimac i vršio plaćanje najamnine. Člankom 6. regulirano je pravo prvenstvene kupnje tako da nakon završetka otplate najma, a pod uvjetom urednog plaćanja obroka, najmoprimac ima pravo na prvenstvenu kupnju po cijeni od daljnjih 15.344.00 kn, najkasnije do 15. kolovoza 2006. godine ili na produženje najma. Ukoliko ne plati do tog datuma gubi pravo prvenstvene kupnje. Ugovor je ovjeren potpisima najmoprimca, te prvog i drugog jamca platca, te potpisom i pečatom najmodavca.

Nadalje, nije sporno da su tuženik kao najmodavac i Davor Fabris vl. obrta TEING kao najmoprimac te drugo tužitelj (Davor Fabris) i Zoran Fabris kao jamci platci 22. siječnja 2003. godine, sklopili Ugovor o priznanju duga pristupanju dugu i ugovor o jamstvu (list 15 do 16 spisa). Tim su ugovorom najmoprimac i jamci platci izjavili da priznaju i da su suglasni s iznosom dospelog duga koji je na taj dan iznosio 84.211,09 kn kao po opomeni koja čini sastavni dio tog ugovora a kojom je prilikom obračunata kamata od 24%. Za preostale još nefakturirane i nedospjele rate najmoprimac i jamci platci su se obvezali plaćati redovito po dospijecima, kako je to ugovoreno Ugovorom broj 132/01. U članku 2. regulirano je da drugotužitelj i Zoran Fabris prihvaćaju obveze iz osnovnog Ugovora o najmu i sporazumu o osiguranju potraživanja broj 132/01. Ugovor je ovjeren potpisima prvog i drugog jamca platca, te potpisom i pečatom najmodavca i najmoprimca.

Potom nije sporno ni da su tuženik kao vjerovnik, Davor Fabris vl. obrta TEING kao ustupatelji duga, prvotužitelj kao preuzimatelj duga i novi dužnik te drugotužitelj, Zoran Fabris i društvo TRIDENT

d.o.o. iz Umaga, kao jamci platci 19. siječnja 2004. godine sklopili Ugovor o pristupanju dospelom dugu, novom planu otplate, ugovor o jamstvu i o asignaciji duga (list 17 do 21 spisa). U članku 2. regulirano je da Davor Fabris vl. obrta TEING namjerava zatvoriti taj obrt, radi čega stranke suglasno utvrđuju da obvezu za otplatu cjelokupnog dospelog duga po osnovnom Ugovoru broj 1032 od 20. rujna 2001. godine, priznaje društvo Baredine d.o.o. - prvotuzitelj. Člankom 3. utvrđen je iznos dospelog duga na dan 19. siječnja 2004. godine, a člankom 4. regulirano je plaćanje najamnine na način da pristupatelj dugu prvotuzitelj i jamci platci izjavljuju da priznaju da su suglasni sa iznosom dospelog duga na taj dan te se obvezuju platiti isti u 30 jednakih mjesečnih rata. Ugovor je ovjeren potpisima prvog i drugog jamca platca, te potpisom i pečatom vjerovnika (tuženik) i dužnika Davor Fabris vl. obrta TEING kao ustupatelja duga i prvotuzitelja kao preuzimatelja duga i novog dužnika. Osim toga Ugovor je solemniziran kod javnog bilježnika.

Nesporno je da su iste stranke 19. siječnja 2004. godine sklopile i Ugovor o pristupanju dugu, ugovor o jamstvu i ugovor o asignaciji duga (list 22 do 25. spisa). Tim je ugovorom utvrđeno potraživanje tuženika na taj dan, a koji se odnosi na još nedospjelo i nefakturirano potraživanje (30 rata najma), u protuvrijednosti od 1.007,09 EUR s pripadajućim PDV od 15. veljače 2004. do 15. srpnja 2006. godine. Člankom 5. prvotuzitelj kao novi dužnik izričito je izjavio da je suglasan da tuženik po dospjeću tražbine navedene u tom ugovoru može na temelju te isprave neposredno protiv njega tražiti prisilnu ovrhu radi predaje pokretnine opisane u osnovnom Ugovoru. Ugovor je ovjeren potpisima prvog i drugog jamca platca, te potpisom i pečatom 3. jamca, vjerovnika (tuženik) i dužnika Davor Fabris vl. obrta TEING kao ustupatelja duga i prvotuzitelja kao preuzimatelja duga i novog dužnika. Ujedno je i taj Ugovor solemniziran kod javnog bilježnika.

Tuženik je međutim osporio ovako postavljen tužbeni zahtjev u cijelosti osporavajući da su tužitelji stekli pravo na prijenos prava vlasništva na rabljenom stroju kombinirka CAT 438 B sa dvije grabilice od 300 i 600 mm i hidrauličnim čekićem K 270 broj 2719.

S tim u vezi sporno je i jesu li tužitelji izvršili preplatu po predmetnim ugovorima.

Ujedno je sporno i je li prvotuzitelj aktivno legitimiran za podnošenje tužbe s obzirom na prigovor da je on samo pristupio dugu na temelju Ugovora o pristupanju dospelom dugu, novom planu otplate, ugovora o jamstvu i o asignaciji duga i Ugovora o pristupanju dugu, ugovora o jamstvu i ugovora asignaciji duga od 19. siječnja 2004. godine.

Prema podacima u spisu vidljivo je da su tužitelji privatno angažirali vještaka financijske struke Dalide Juretić Fak od 5. rujna 2009. godine (dodatak spisu P-777/08), iz čijeg nalaza proizlazi da su tužitelji u cijelosti podmirili troškove nabavke stroja od 721.41,87 kn, te da je preostali dio uplaćene sume od 42.557,24 kn zaključno s 30. lipnja 2008. godine, u preplati.

Sud je proveo dokaz saslušanjem svjedoka i drugotuzitelja:

Svjedok Zoran Fabris (iskaz na listu 57 i 58) naveo je da je on bio jamac platac za kupnju kombiniranog stroja za iskope. Rečeno je da je razgovor koji su vodili s tuženikom bio usmjeren na kupnju stroja. Bilo je riječi o obročnoj otplati nakon čega bi se steklo vlasništvo nad strojem. Primio je opomenu za neplaćanje duga od tuženika, i to stoga što ga je njegov brat (Davor Fabris) obavijestio

da je imao određenih kašnjenja. Naveo je da je bilo dogovoreno plaćanje stroja na 60 rata. Takva ponuda njegovom bratu bila je prihvatljiva.

Tužitelj Davor Fabris (iskaz na listu 58 i 59 spisa), iskazao je da je s tuženikom stupio u poslovni odnos s namjerom da od njega kupi stroj. S tuženikom je dogovorio obročno plaćanje cijene. Stoga je i sačinjen pisani ugovor kako bi mogao kupiti predmetni stroj obročnom otplatom. Bio je u kontaktu sa djelatnicom kod tuženika koja ga je pozivala na plaćanje duga i s kojom je razgovarao kako će se realizirati prijenos vlasništva. Naveo je da je tužitelj zatvorio obrt TEING, 21. prosinca 2007. godine.

Sud je iskazima svjedoka Zorana Fabrisa i drugotužitelja Davora Fabrisa povjeravao u pogledu činjenica koje su relevantne za odlučivanje jer su logični detaljni, međusobno suglasni i suglasni s ispravama u spisu.

Na okolnost utvrđivanja svih uplata koje je tužitelj izvršio prema tuženiku s osnova ugovora o najmu i sporazumu o osiguranju potraživanja broj 132/01 od 27. srpnja 2001. godine; ugovora o priznavanju duga, pristupanju dugu, ugovora o jamstvu od 22. siječnja 2003. godine; ugovora o pristupanju dospjeloj dugu, novom planu otplate ugovora o jamstvu i asignaciji duga od 19. siječnja 24. godine te ugovora o pristupanju dugu, ugovora o jamstvu i ugovora o asignaciji duga od 19. siječnja 2004. godine, na okolnost utvrđenja jesu li kamate obračunate po stopi sukladno predmetnim ugovorima, na okolnost utvrđenja kolika je tuženikova tražbina na temelju neplaćenih računa za rezervne dijelove koji su podmirivani tužiteljevim uplatama, na okolnost utvrđenja kolika je naknada štete uz zakonske zatezne kamate za zakašnjenje u plaćanju, te okolnost utvrđenja eventualne preplate po svim tim ugovorima, sud je izveo dokaz vještačenjem po vještaku financijsko knjigovodstvene struke Ivici Bariću. U svom nalazu i mišljenju od 2. lipnja 2009. godine (list 72 do 87 spisa) i od 18. listopada 2010. godine (list 168 do 179 spisa), kao i u usmenom očitovanju na ročištu od 16. prosinca 2009. godine (list 126 do 127 spisa) i na ročištu od 22. prosinca 2010. godine (list 174 i 175 spisa) kao i u svom očitovanju od 13. ožujka 2012. godine, (list 217 spisa) sudski vještak Ivica Barić uvidom u dokumentaciju stranaka koju su dostavile u spis utvrdio je: da su stranke ugovorile zakonsku zateznu kamatu od 1,25% mjesečno i kamatu od 1,75 % mjesečno za štetu koju vjerovnik trpi zbog kašnjenja uplate rate što ukupni iznosi 36% godišnje. Evidentno je da su u novom iznosu duga sadržane i kamate pa se na tako pribrojane kamate dodaju nove kamate protivno zakonu. Vještak je istaknuo kako u trenutku sastavljanja prvog nalaza i mišljenja nisu postojali računi za rezervne dijelove ali je naknadnim pregledom spisa zaključio da je tuženik izdao račune za rezervne dijelove u ukupnom iznosu od 22.902,29 kn. Nadalje naveo je da tuženik trpi naknadu štete zbog nepravodobnog neplaćanja ugovorenog najma u ukupnom iznosu od 82.611,89 kn. Prema prvom nalazu i mišljenju vještaka ukupno je bilo preplaćeno 148.408,95 kn, dok je ukupni iznos naknade štete kao i računi za rezervne dijelove iznosio 104.915,18 kn. Prema tome zaključio je da su tužitelji ukupno više uplatili 43.493,77 kn. Vještak je nadalje istaknuo da su tužitelji do 15. kolovoza 2006. godine preplatili iznose, pa da su stoga stekli uvjete za kupnju stroja, iako nisu na vrijeme plaćali dospjele rate najma. To pitanje prepustio je sudu.

Sud je prihvatio nalaz i mišljenje i vještaka budući da je odgovorio na postavljenu mu zadaću izradivši ga tako stručno objektivno i nepristrano. Tužitelji na vještački nalaz i mišljenje nisu imali primjedbe.

Odredbom čl. 451. Zakona o obveznim odnosima (NN br 53/01,73/91, 3/04, 77/96, 112/99, 88/01; dalje: ZOO/01), ugovor između vjerovnika i trećega kojim se ovaj obvezuje vjerovniku da će ispuniti njegovu tražbinu prema dužniku, teći stupa u obvezu pored dužnika, to znači da se pristupanjem tuđem dugu stari dužnik ne oslobađa obveze i njegov položaj se ne mijenja. Pravni učinci tog ugovora odnose se na činjenicu da se vjerovnikov položaj poboljšao jer su mu za jednu te istu tražbinu u obvezi dosadašnji dužnik i treći (prvotuzitelj) pa može protiv obojice postaviti zahtjev za ispunjenje. Nakon sklapanja ugovora o pristupanju dugu osim treće osobe i dalje je u obvezi i dosadašnji dužnik i to svaki posve samostalno i neovisno jedan o drugome, a tako i odgovaraju vjerovniku. Zapravo se radi o postojanju dva dužnika u odnosu na samo jednu tražbinu. Zbog toga se kod pristupanja dugu ne radi o jamstvu, jer je jamstvo odgovornost za dugove, niti o supsidijarnoj ili solidarnoj odgovornosti jer između dužnika i trećeg ne postoji bilo kakav pravni odnos pa ni odnos pasivne solidarnosti.

Odredbom čl. 550. ZOO/01, ugovorom o najmu obvezuje se najmodavac predati određenu stvar najamprimcu na uporabu, a ovaj mu se obvezuje za to plaćati određenu najamninu.

Na temelju podataka u spisu, iskaza svjedoka i drugotuzitelja, te vještačkog nalaza i mišljenja sud je utvrdio da je Ugovor o najmu i sporazum o osiguranju potraživanja broj 132/2011 od 27. rujna 2001. godine, po svom sadržaju ugovor o najmu, a ne ugovor o kupoprodaji s obročnim otplatama kako su t o tužitelji tvrdili. Navedeno proizlazi iz činjenice da tim Ugovorom nije ugovorena kupoprodajna cijena, nego cijena za mjesečni najam stroja, da tužitelji nisu reklamirali račune za najam predmetnog stroja već su čak štoviše i nakon 15. kolovoza 2006. godine, nastavili plaćati najamninu. Tim je Ugovorom samo bilo ugovoreno pravo prvokupa predmetnog stroja, pod uvjetima iz čl. 6. Ugovora.

Nadalje, uvidom u Ugovor o pristupanju dospelom dugu, novom planu otplate, ugovor o jamstvu i o asignaciji duga i Ugovor o pristupanju dugu, ugovor o jamstvu i ugovor asignaciji duga od 19. siječnja 2004. godine, sud je utvrdio da imaju učinke ugovora o pristupanju dugu, a ne ugovora o preuzimanju duga, kako su to također tvrdili tužitelji. Tim ugovorima prvotuzitelj je kao novi dužnik preuzeo obvezu isplate duga, ali nije preuzeo prava i obveze koje proizlaze iz tih Ugovora. Samim tim, budući da nije preuzeo prava i obveze iz tog Ugovora, prvotuzitelj nije preuzeo niti prava i obveze iz čl. 6. osnovnog Ugovora, kojim je propisano pod kojim bi se uvjetima eventualno moglo steći pravo vlasništva na predmetnom stroju. Dakle, prvotuzitelj je potpisom navedenih ugovora preuzeo obvezu isplate duga utvrđenog tim Ugovorima, ali ne i sva prava i obveze dotadašnjeg dužnika obrta TEING. Stoga je tuženikov prigovor promašene aktivne legitimacije u odnosu na prvotuzitelja u dijelu koji se odnosi na eventualno stjecanje prava vlasništva na predmetnom stroju, osnovan.

Prema tome, budući da prvotuzitelj nije preuzeo prava i obveze iz navedenih Ugovora, prema čemu nije stekao ni pravo na eventualni prijenos prava vlasništva na predmetnom stroju, to je odlučeno kao u točki IV. izreke presude.

Točkom III. tužbenog zahtjeva, tužitelji su tražili isplatu iznosa od 126.124,06 kn s pripadajućim kamatama, na ime preplate duga za najam stroja. Iz vještačkog nalaza i mišljenja od 4. lipnja 2009. godine kao i dopuskog nalaza i mišljenja od 20. listopada 2010. godine, proizlazi da su tužitelji do datuma 15. kolovoza 2006. godine isplatili ugovorene rate najma za predmetni stroj. Prema tom nalazu i mišljenju, a uzevši u obzir sve ugovore sklopljene između stranaka, račune za rezervne dijelove predmetnog stroja naknadu štete te ukupno izdane račune, tužitelji su više uplatili iznos od 43.493,77

kn. Stoga je sud prihvativši nalaz i mišljenje vještaka, usvojio dio tužbenog zahtjeva kojim se nalaže tužitelju da na ime preplate duga za najam stroja isplati iznos od 43.493,77 kn s pripadajućim kamatama (točka II. izreke presude), dok je preostali (više utuženi) iznos od 82.630,29 kn s pripadajućim kamata, odbio (t. V. Izreke presude).

Točkom II. tužbenog zahtjeva tužitelji su tražili da tuženik drugotužitelju izda brisovno očitovanje za nekretninu upisanu u k.č.br. 4275/2, z.k.ul. 1133K.O. Kringa, na način da mu se vrati vlasništvo te nekretnine, uz istovremeno brisanje zabilježbe odnosno predbilježbe u zemljišnoj knjizi kojom je prijenos prava vlasništva obavljen radi osiguranja potraživanja. Ugovorom o najmu i sporazumu o osiguranju potraživanja br. 132/01 od 28. rujna 2001. godine, ugovoreno je osiguranje tražbine najmodavca u odnosu na najmoprimca. Člankom 7. t. 5. ugovoreno je da najmodavac dužan bez odgode vratiti vlasništvo te nekretnine najmoprimcu, jamcu-platcu, kada ovaj u roku i u cijelosti ispunji tražbinu iz čl. 4. i 5. Ugovora. Budući da iz nalaza i mišljenja i ostale dokumantacije nesporno proizlazi da su tužitelji u cijelosti ispunili obvezu po tom kao i po kasnije sklopljenim Ugovorima, sud je ocijenio da su ispunjene pretpostavke za povrat predmetne nekretnine drugotužitelju, kao i pretpostavke za izdavanje brisovnog očitovanja zabilježbe, odnosno predbilježbe na predmetnoj nekretnini. Stoga je odlučeno kao u točki I. izreke presude.

Zaključno, budući da su tužitelji u cijelosti ispunili svoju obvezu iz gore navedenih ugovora tuženiku isplativši mu ugovorenu najamninu, utvrđeno je da su se ispunili uvjeti za povrat bianco zadužnice do 500.000,00 kn koja je izdana 30. kolovoza 2007. godine, i ovjerena kod javnog bilježnika. Stoga je sud odlučio kao u točki III. izreke presude.

Vezano za protutužbeni zahtjev tuženika:

Protutužbeni zahtjev tuženika od 13. prosinca 2010 godine odnosi se na isplatu iznosa od 116.792,91 kn s pripadajućim kamatama za štetu koju tuženik kao vjerovnik trpi zbog zakašnjenja kao razliku do potpune naknade štete; isplatu iznosa od 4.997,85 kn s pripadajućim kamatama; isplatu iznosa od 7.672,00 kn na ime najamnine s pripadajućim kamatama; te povrat rabljenog stroja kombinirka CAT 348 sa dvije grabilice od 300 i 600 mm i hidrauličnim čekićem K 270 br. 2719, tuženiku.

Iz točke I. protutužbenog zahtjeva proizlazi da je tuženik zatražio isplatu iznosa od 116.792,91 kn s pripadajućim kamatama za štetu koju trpi zbog zakašnjenja kao razliku do potpune naknade štete. Međutim, tuženik nije dokazao nastanak ikakve štete, a posebice štetu u visini od 116.792,91 kn, niti je predložio ni dokaze u prilog svojoj tvrdnji da trpi štetu. Stoga je sud odlučio kao u točki VII. izreke presude.

Točkom II. protutužbenog zahtjeva, tuženik je potražio isplatu najamnine za predmetni stroj, nakon prestanka važenja Ugovora, obrazlažući to činjenicom da se predmetni stroj i nakon prestanka važenja predmetnih ugovora (nakon 15. kolovoza 2006. godine) i dalje nalazi u posjedu kod prvotužitelja. Međutim, iz spisa proizlazi da tuženik i prvotužitelj nisu bili u ugovornom odnosu iz ugovora o najmu predmetnog stroja. Tuženik i prvotužitelj su međutim bili u odnosu iz ugovora o pristupanju dugu kojim je prvotužitelj samo preuzeo obvezu isplate duga utvrđenog Ugovorima. Tužitelji su nesporno taj dug podmirili tuženiku. Stoga, budući da tuženik i prvotužitelj nisu bili u ugovornom odnosu iz

Ugovora o najmu predmetnog stroja, to tuženik nije ovlašten tražiti isplatu najamnine za predmetni stroj nakon 15. kolovoza 2006. godine. Stoga je sud odlučio kao u točki VIII i IX izreke presude.

Točkom IV. protutužbenog zahtjeva, tuženik je zatražio povrat predmetnog stroja. Budući da se predmetni stroj nesporno nalazi u nezakonitom posjedu kod prvotuzitelja, sud je ocijenio osnovanim taj dio protutužbenog zahtjeva. Stoga je odlučeno je kao u točki VI. izreke presude.

Odluku o trošku sud temelji na odredbi čl. 154. st. 2. ZPP-a. Sud je utvrdio da su stranke u postupku uspjele podjednako, odnosno svaka djelomično, pa je odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove. Stoga je valjalo odlučiti kao u točki X. izreke presude.

U Rijeci 2. svibnja 2012. godine

Sudac:

Nikolina Mišković

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu u roku od 8 dana od dana primitka prijepisa iste. Žalba se podnosi putem ovog suda u tri istovjetna primjerka, a o žalbi odlučuje Visoki trgovački sud Republike Hrvatske.